Secţiune 1.01 Povestea mosului si-a babei

A fost o data ca niciodata.

A fost odata un mos.

Sau, ca niciodata, era un mos.

Ori fuse.

Fu.

In sfarsit. A fost odata un mos care avea o jumatate.

Jumatatea era o baba afurisita ca toate babele. Ca aproape toate. Statea toata ziua cocotata intr-un pat inalt pana aproape de tavan si nu se da jos din el nicicand. Nu cobora din pat nici macar pentru vorba aia, sa se pise. Se pisa intr-o ulcea si i-o da mosului s-o duca afara.

- Na-o! ii zicea mosului (baba) cand se umplea.

Iar mosu zicea (babei):

- Da-o.

Intr-o lehamite.

Erau saraci lipiti pamantului ca-n orice poveste cu mosi si babe. Un bordei prapadit, o curte fara gard.

Si-o gaina care-si facuse culcus sub patul babornitei, se oua pe unde apuca si cand avea chef.

Cu ce se hraneau, greu de stiut. Mosneagul cu te miri ce, gaina cu ce scurma prin ograda si baba cu ierburi.

Leacuri, cum le zicea ea. Le aduna mosul cat era vara de lunga, de prin valcele, paduri, rapi si margini de drum.

- Liacuri, liacuri, facea mosul satul si plictisit. T'ata ziua liacuri.

Baba nu-l slabea.

- Ai facut leacurile?

- F'cut.

- Lipseste Soricioaica.

- Da de unde stii tu, brancova?

- Stiu.

Stia baba. Ca de-aia era baba.

- Sanziana n-ai pus destula, nici Canepa salbatica.

- Ba 'm pus.

- Ba n-ai pus!

- Bine, n-am pus.

- Atuncea pune! Si piseaza-le bine.

- Le p'sez cum pot, se infuria mosul.

- Piseaza-le bine.

- Ca nu mai sunt 'oltei, ehehei. Ehehei lelico...n-auzi, surdo?

- Ba nu-s surda. Piseaza-acolo...

- P'sez, p'sez, p'saloago.

Drumetul:

Intr-o seara, pe langa bordeiul lor trecu un drumet. Mosul se mira tare caci rareori se nimerea careva prin varful acela de deal. Nu treceau cu anii. Cu zecile de ani. Cu sutele.Cu miile de ani, cu zecile de mii! am inceput sa exagerez desigur.

- Ce-i cu tine, om bun, a intrebat mosneagul in loc de binete, ca n-a mai trecut pe-aicea p'cior de drumet de cand...'te ca nu mai tiu minte. Pe cand eram copil, a fost un soldat. Unde mergi fecior, l-a intrebat tata. La razboi, unchiasule. Si cu cin' te bati? Cu neamtu'. Cu neamtu'? a facut tata mirat, pe vremea mea ne bateam cu turcu'. Dar pesemne ca nu mai sunt turci de vreme ce acum ne batem cu neamtu'. Pe urma dupa multa vreme, tata murise si murise si mama, iar a trecut un soldat. L-am intrebat. Unde de duci fecior? La razboi. Cu cine te bati? Cu neamtu'. Tot cu neamtu', inca nu l-ati biruit? De-atunci n-a mai trecut nimeni. S' pare ca nu mai sunt nici nemti.

- Da un pahar de apa n-ai? ceru drumetul, stergandu-si naduseala de pe frunte cu maneca de la camasa.

Era cald si moleseala. Era luna lui cuptor.

- Cu cine vorbesti tu acolo? chirai baba din varful patului.

- C' nimeni, surdo. Apa n-am, trebuie sa aduc d'n vale. Daca astepti, da o sa treaca cam mult. Hm, nu mai sun' holtei...Ce-a trecut vremea. Parca ieri a fost soldatul ala pe-aici.

- Lasa, nu-i nimic, o sa ma odihnesc putin si-o sa-mi treaca. Firbinteala mare.

- De unde esti de loc?

- Din Vagauni.Merg la targ si-am zis sa mai scurtez drumul...

- Hm, to'mai pe-aici? Ai facut bine, mai vorbesc si eu cu o faptura. Ce targ?

- Targ mare.

- A, targ mare. Poate de-aia bateau clopotele. Le-am intrebat, da' stii cum sunt clopotele. Am ajuns sa vorbesc singur toata ziua, ca sa nu uit graiul. Cu pomii, cu iarba, cu bordeiul si cu gaina. Unde esti Puica? Vino la mosu'.

Gaina isi facu aparitia si-i sari mosului in poala.

- Ai facut uou? Ii baga degetul in fund invartindu-l de doua trei ori. Ai facut... Acum sa-mi arati 'nde l-ai ouat. Dar nu chiar acum, mai tarziu. E dest'apta, ii spuse drumetului. A scapat-o un uliu din gheare pe cand era numai pui. Eu am crescut-o. O privi cu duiosie. Ea ce-mi mai alunga singuratatea.

- Da parca nu esti singur, mi s-a parut ca mai aud pe cineva din casa.

- 'orbesti de baba? E surda.

- Ba nu-s surda!

- Ba esti surda. E si muta pe deasupra. Si oloaga. Si-ntr-o doaga. U'te, vezi ulciorul ala? E cu pisat de fata mare. Poti sa-l bei, tot ti-i sete. Se zice ca te scapa de orice boala. A cazut la pat din noaptea nuntii si a ramas fata mare. Se pisa in ulcior. Toata ziua du ulciorul ia ulciorul. Macar Puica isi cauta singura de ea si mai face si uoua... Si liacuri. M-a inebunit cu liacurile ei.

- Mosnege, vreau leacurile...

- Nu ti-am 'pus?

- Si vezi sa le fi pisat bine.

- Nici nu mananca nici nu bea. Doar cu liacuri se tine.

- Da ce are?

- Are pe dracu!

- Ei, sufera ea de ceva...

- Te pricepi? Am auzit ca doctorii din z'ua de azi se pricep sa vindece tot felul. Dar tu nu esti doctor. Sau 'sti? Nu, n-ai cum sa fi. Ar fi si asa prea tarziu. La ce i-ar mai folosi sa se vindece? De-acu trebuie sa moara. Si io. Am trait destul. Am facut umbra destula pamantului de pomana...Stii ceva?

se inviora dintr-o data mosneagul. Se apleca la urechea strainului si sopti: Vin si eu cu tine la targ.

- Ba nu mergi la nici un targ, se burzului baba din varful patului. Trebuie sa aduci Ceapa Ciorasca si Mana Diminetii. Ca nu mai sunt leacuri de loc!

- Si zic ca-i surda. Si ea aude si cand ma scarpin in cur...Da cin' ti-a spus tie ca ma duc la targ, blestemato? 'ezi? Nu mai zice nimic. Am spus eu, aude numai ce vrea ea. Surda. Hai si tu, Puico, hai ca nu te vand.

Drumetul ar fi vrut sa mai stea, sa-si mai traga sufletul, dar mosul il zorea.

- La targ, hai la targ.

- Intoarce-te mosnege, unde pleci, de ce pleci, n-auzi...

Nu mai auzea mosneagul. Nu mai voia sa stie de baba.

- Intoarce-te, Gheorghe...

- Aha,si-a adus aminte ca ma cheama Ghorghe...las ca nu moare ea.

Coborara pe poteca din spate ce da in drumul catre Romanesti. Drumetul cu desaga de merinde in spinare si mosul cu Puica sub brat. Ii astepta cateva ceasuri de drum intins. In ciuda varstei sale, mosul se tinea bine la mers. Ba chiar parea ca zburda, ceea ce pe drumet il nedumeri tare.

- Parca-i avea 20 de ani, mosule...

- Chiar asa si ma simt. Ia vezi, nu mi-au crescut niste aripi in spinare?

- Ba, parca...niste galme colo intre umeri, glumi drumetul.

- O sa le faci si tu cand vei ajunge la'nii mei...Da de ce nu povestesti ceva?

De undeva din departare o auzi pe baba

- Mosnegeee...

- Lasa ca nu moare dracu una cu doua...

- Pai ce sa povestesc?

- Ceva, orice. Aveati si voi un batran, in sat, mos Gordan, care traia singur ca un calugar, s-a dus pe copca, acu anu'.

- Chiar asa, se nedumeri drumetul aproape alergand dupa mosneag, dar de unde stii dumneata, l-ai cunoscut? Ca nu vorbea cu nimeni, se ferea de lume.

- Se ferea fiindca o ura.

- De ce s-o urasca? de unde stii? l-ai cunoscut?

- Nu l-am cunoscut, da mi-a spus baba. Dupa o pauza, urma. Era unul caruia i se spunea a' Boului. Tu nu l-ai apucat decat d'n povesti. Si alea pe jumatate.

- Asa e, recunoscu drumetul, am auzit ceva de unul a' Boului...

- Da nu ce trebuie. Iti spun eu cum a fost. Gordan care era vaduv avea un f'cior. Numai unul. Pe Gratian. Locuiau pe ulita lata in casa in care acum sta Cartis.

- Asa-i, Cartis locuieste pe ulita lata, de unde stii?

- De la baba.

- Da ea de unde le stie, parca spuneai ca zace la pat de cand ai luat-o...

- Ea le stie pe toate, spuse mosul serios, mangaind-o pe Puica. Asa e, Puico? Auzindu-se chemata, Puica incepu sa ciguleasca cojocul mosneagului. Iar asta a' Boului l-a injunghiat intr-ozi, ce sa spui, ziua'miaza mare, pe Gratian. Erau mai multi de fata, da nu s-a bagat nimeni sa-l scoata. Cand au venit jandarmii, nimeni n-a scos o vorba, nimeni nu vazu-se nimic. De aia s-a inrait Gordan pe sat.

- I-auzi. Si de ce sa-l injunghie? Nu era vorba cumva de pamant? Intodeauna e vorba de pamant.

- I-auzi ce mai striga baba dupa mine...

Drumetul isi incorda auzul dar nu prinse nimic.

- Ti se nazare, mosnege.

- Ba nu mi se nazare de loc, urla ca din gura de sarpe. A fost si un loc de padure la mijloc, pe care a' Boului voia sa-l cumpere de la Gratian, caci mai de mult fusese a bunicului sau. Da Gratian nu voia sa-l vanda nicicum. Se spunea ca pe locul acela fusese ingopata o cofa plina cu galbeni.

- Aha...

- Intr-o buna zi ii zice Gratian lui a' Boului. Era cam baut. Vrei locul ala? Il dau. A' Boului a sarit trei coti in sus. Iti dau cat vrei pe el Gratiane. Chiar asa? I-a sa auzim. Pai cat ceri? Nu vreau bani, facu Gratian. Cee? Da ce vrei? Pe Ana. A' Boului nu intelese imediat. O noapte. Si locul ii al tau. Erau sa se ieie atunci la bataie numai ca lacomia l-a biruit pe a' Boului, si-au facut targul.

- Asta-i cam greu de crezut, gafai drumetul. Eu n-am auzit asa.

- Dar asa a fost, crede-ma, baba le stie pe toate. Si-a dat nevasta lui Gratian pentru o noapte in schimbul locului de padure.

- Hm, si pe urma?

- Pe urma, ca la balamuc...

Drumetul alerga de-a binelea in spatele mosneagului iar mosneagului nici ca-i pasa. o lua printr-un lan de porumb.

- E mai scurt, argumenta el.

- Si?

- Si asta a fost. A' Boului s-a dus glont la loc cu o cazma in spinare. Cand a ajuns acolo a gasit un gropan cat toate zilele si un morman de pamant alaturi. I s-a innegurat privirea. Cofa cu bani fusese pradata. A alergat cat a putut de repede inapoi dar prea tarziu ca Gratian ii umflase femeia. Tot satul il arata cu degetul si radea pe infundate. Asa ca intr-o zi l-a injunghiat pe Gratian. L-a gasit atipit la umbra unui mar, undeva prin Calea Galbena unde Gratian avea mai multe locuri, ca sa fi fost treaz nu i-ar fi dat mana...

- Tot de la baba?

- Tot.

- Si ce mai zicea baba?

- Baba stie multe.Uite si despre d-ta...

- Despre mine? Ce sa stie baba matale despe mine?

- Ca nu te duci la targ dupa targuieli.

- Nu ma duc la targ dupa targuieli. Cum vine asta? Si pentru ce ma duc, ma rog?

- Te duci sa te-ntalnesti cu cineva.

Drumetul se opri din mers privindu-l pe mosneag speriat.

- Ce tot bolborosesti acolo mosnege. Te-ai scrantit la cap.

- Poate. Da stiu eu ce spun. Mosul se opri si el, cu mainile-n solduri. Tu fugi de jandarmi. Vrei sa te-ntalnesti cu cineva la targ care sa te-ascunda. Uite ca stiu tot. Mi-a spus baba. Si nici nu esti din Vagauni ci din Columbari, al zecelea sat de-aici. Apoi dupa cateva clipe continua: Esti si tu un fel de soldat...

- De cand stii?

- De cand alergam ca nebunii spre targul ala.
- Bine, dar n-ai vorbit cu baba.
- Ba vorbit. Chiar si-acuma. Zice ca esti insurat. Ca anu' trecut ai iesit de la ocna.

Drumetul se dadu batut. Se aseza moale pe marginea drumului. Se tranti de-a binelea.

- Ma dau batut, spuse. Afurisita baba.
- Asa zic si eu.
- Si-acum?
- Si-acuma ce?
- Pai ce e de facut?
- Stiu si eu, murmura mosul ingandurat. De ce nu te-ai ascunde tu l'mine, spuse dintr-o data luminandu-se la fata. La mine n-are cine sa te gaseasca, nu trece nimeni cu anii, cu zecile de ani...
- Cu sutele si cu miile, stiu. Dar baba?
- Ce-i cu baba?
- Baba care le stie pe toate...
- A...n'tfa griji. Ca nu coboara niciodata din pat. Si oricum pana ne intoarcem are sa dea ortul popii. I-auzi ce mai jeleste. Da ce sa-i fac. Am imbatranit si eu si nu mai pot sa alerg dupa cum imi canta ea.

Drumetul isi incorda urechile cat putu dar nu auzi nimic. Isi spuse ca pentru sine. E cam damblagit mosneagul, ar fi mai bine sa nu ma duc la el. Dar daca ma toarna?

- Ei? Te mai codesti mult?
- Nu, nu. Hai sa ne-ntoarcem. Ai dreptate, la d-ta n-o sa ma caute nimeni.

Baba:

De cum se inapoiara, era deja pe inserate, mosul scoase din sura o scara toata putrezita si urca direct la patul babei.

- Ai murit beleao?
- Ha?
- N-ai murit. Dracu nu moare.

Se lungi cu grija langa ea.

- Ia sa vad eu cum iti petreceai tu toate zilele si toate noptile atat amar de vreme. Tii, da ce duhoare.

- Ai spus ceva, mosnege? intreba drumetul.

- Am spus ca pute rau aici. Put'a mort. Acuma vad eu de ce baba, cat a fost in putere nu m-a lasat sa urc la ea niciodata. Ia t'uita, cum te mai cauta.

- Ma cauta? Cine? Baba?

- Ei, pa dracu, baba. Baba e dusa cu pluta. Isi da duhul int-un ceas. Stii tu, jandarmii...

- Jandarmii? Au urcat pana aici? Atunci sunt pierdut.

- Nu aici. Te cauta in targ. Au umplut targul...

Drumetul se mai linisti.

- Cum asa?

- Daca-i vad.

- Cum adica ii vezi?

- Daca-ti spun. Vino si tu sa te convingii cu ochii tai.

Drumetul urca nehotarat scara. Isi spuse ca pentru sine. E scrantit rau. Cine m-a pus.

Mai intai o vazu pe baba.

- E moarta? si se sperie. Mama care m-ai nascut, urata mai e.

- Hai, las-o pe baba. Inchide ochii si vezi targul.

Drumetul nu intelese dar se lungi si el pe spate si facu ce-i spusese mosneagul.

- Vezi?

- Aaa...

- Ce vezi?

- Targul. Jandarmii. Uite, ala e Muscala. Ii spune plutonierului ca nu m-a vazut de o saptamana.

- Acuma vezi mai la dreapta, d'nu tare.

- Oh, e satul meu. Casa mea. Femeia mea. Vasile!

Vru sa sa se ridice brusc ca pentru a se interpune intre nevasta si Vasile dar nu se putu clinti.

- Imi f... femeia. O sa-i rup gatul lui Vasile!

- Si uita-te mai la stanga.

- Da, la stanga.

- Si la dreapta.

- Da, si la dreapta. Si la stanga, stiu.

- Dar in spate!

- In spate?

Drumetului i se incrancena pielea.

- 'ezi odata ceva in spate?

- Vad...

Drumetului i se incrancena pielea. Se albi tot la fata si-apoi incarunti pe loc. Spuse:

- Asa ceva nu e posibil!

- Ei, ce vezi?

© Costel Babos